

1. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1.1 Περιγραφή και Ανάλυση της Διαδικασίας

1.1.1 Σύνθεση Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.)

Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) συγκροτήθηκε από την Γ.Σ. του Τμήματος της Ιατρικής της 23^{ης} Οκτωβρίου 2007, η οποία και την κατέστησε υπεύθυνη για την σύνταξη της τελικής Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος. Η σύνθεση της ΟΜ.Ε.Α. έχει ως εξής:

Συντονιστής: Πλαϊτάκης Α., Καθηγητής Νευρολογίας

Μέλη: Γεωργόπουλος Δ., Καθηγητής Εντατικής Θεραπείας
Μαργιωρός Α., Καθηγητής Κλινικής Χημείας-Βιοχημείας
Μπούμπας Δ., Καθηγητής Παθολογίας
Καρδάσης Δ., Αναπλ. Καθηγητής Βιοχημείας
Μαυρουδής Δ., Αναπλ. Καθηγητής Παθολογικής Ογκολογίας
Φιλαλήθης Α., Αναπλ. Καθηγητής Κοινωνικής Ιατρικής
Χλουβεράκης Γρ., Αναπλ. Καθηγητής Βιοστατιστικής
Μαγαράκης Μ., Εκπρόσωπος φοιτητών

Την γραμματειακή υποστήριξη του έργου της ΟΜ.Ε.Α. ανέλαβε η Ξενικάκη Ε. Η θητεία της ΟΜ.Ε.Α. ορίστηκε για δύο συνεχόμενα διδακτικά εξάμηνα, το χειμερινό εξάμηνο του 2007 και το εαρινό εξάμηνο του 2008 κατά τα οποία και θα λάβει χώρα η Εσωτερική Αξιολόγηση. Η θητεία της λήγει με την ολοκλήρωση της σύνταξης της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης και την υποβολή της στη ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΠΚ και μέσω αυτής στην Α.ΔΙ.Π., προκειμένου να ενεργοποιηθεί η διαδικασία της Εξωτερικής Αξιολόγησης.

■ 1.1.1.α Καινοτομίες της ΟΜ.Ε.Α. Ιατρικού Τμήματος ΠΚ

Για την συλλογή και ανάλυση των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν στη σύνταξη της έκθεσης αξιολόγησης, η ΟΜ.Ε.Α. ακολούθησε σε γενικές γραμμές τη διαδικασία που αναφέρεται στο Πρότυπο Σχήμα Έκθεσης της Α.ΔΙ.Π. Επιπλέον, η ΟΜ.Ε.Α. προέβη σε αναμόρφωση του *Ατομικού Απογραφικού Δεδτίου*, δίνοντας έμφαση σε κριτήρια που σήμερα χρησιμοποιούνται στα πλέον γνωστά Πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως **h-factor** των μελών ΔΕΠ, κ.α. Στα δελτία αυτά δεν καταχωρήθηκαν πρακτικά συνεδρίων, ανακοινώσεις ή και δημοσιεύσεις σε περιοδικά χωρίς κριτές, καθόσον τα στοιχεία αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της εξέλιξης μελών ΔΕΠ στο Ιατρικό Τμήμα ΠΚ. Επίσης η ΟΜ.Ε.Α. διαμόρφωσε το *Ατομικό Δεδτίο Κληνικού Μαθήματος/Κληνικής Άσκησης* και το *Δεδτίο Αξιολόγησης Κληνικού Μαθήματος/Κληνικής Άσκησης από τους Φοιτητές* ως αναφέρεται κατωτέρω.

Επειδή η ιατρική Σχολή στηρίζεται κυρίως στις ικανότητες και στην δημιουργικότητα των επιστημόνων της, η παρούσα έκθεση αναφέρεται λεπτομερώς στα **κριτήρια** που χρησιμοποιεί το Τμήμα για την εκλογή και προαγωγή των μελών ΔΕΠ καθώς και κατά πόσον τα καθηγητικά στελέχη του Τμήματος προήλθαν από εσωτερική εξέλιξη ή από άλλα Ιδρύματα της Ελλάδος ή του εξωτερικού. Επίσης, ως δείκτης **νεότητας** και **σφρίγγους** του Τμήματος, χρησιμοποιήθηκε η μέση ηλικία εκλογής μελών ΔΕΠ στις διάφορες βαθμίδες. Είναι γνωστό, ότι ενώ η ωριμότητα έρχεται σε ένα βαθμό με την ηλικία, η έφεση για διάνοιξη-εξερεύνηση νέων ατραπών της επιστήμης είναι χαρακτηριστικό των σχετικά νεότερων ατόμων.

Οι νέοι, επειδή δεν έχουν ακόμη καεί από τις εμπειρίες της ζωής ούτε και έχουν πλήρως συνειδητοποιήσει τους αναγκαστικούς περιορισμούς της, είναι περισσότερον πιθανό να εμπλακούν σε περιπτώσεις που κρύβουν κινδύνους αλλά και ευκαιρίες και εκπλήξεις (διασκευή από τον Αριστοτέλη). Ομοίως, μέλη ΔΕΠ που καταλαμβάνουν ηγετικές θέσεις σε σχετικά νέα ηλικία έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν πλήρως το Ακαδημαϊκό τους έργο, συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης στελεχών για την οργάνωση ερευνητικών και κλινικών ομάδων, καθόσον η πλήρης άνθηση και ευόδωση των προσπαθειών αυτών απαιτεί βάθος χρόνου. Επίσης, επειδή η ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχει μία Ιατρική Σχολή αντανακλάται στην επιτυχή επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων της, η ΟΜ.Ε.Α. συνέλεξε στοιχεία σχετικά με την σταδιοδρομία των πτυχιούχων του Ιατρικού Τμήματος του ΠΚ και τα οποία παραθέτει στην ενότητα 2.2.2 της παρούσας έκθεσης.

Τέλος, η ΟΜ.Ε.Α. προεβούε ότι το **Κλινικό Έργο** των μελών ΔΕΠ ενός Ιατρικού Τμήματος είναι στενά συνυφασμένο όχι μόνον με την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας που προσφέρονται στο κοινωνικό σύνολο, αλλά και με την ιατρική εκπαίδευση και την έρευνα. Ως εκ τούτου, το Κλινικό Έργο αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της αξιολόγησης του Τμήματος και για τον λόγο αυτόν καλύπτεται εκτεταμένα στη παρούσα Έκθεση.

1.1.2 Συνεργασίες της ΟΜ.Ε.Α.

Για τη διαμόρφωση της έκθεσης, η ΟΜ.Ε.Α. συνεργάστηκε με τους κάτωθι:

- Τους Προέδρους & Αντιπροέδρους του Τμήματος
- Τις Πρυτανικές Αρχές του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Τις Γραμματείες του Ιατρικού Τμήματος
- Τους Δ/ντές Τομέων του Τμήματος Ιατρικής
- Τους Δ/ντές των Προγραμμάτων Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών
- Τους Δ/ντές Επιτροπών Τμήματος
- Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής
- Τα Ε.Ε.ΔΙ.Π. Ι του Τμήματος Ιατρικής
- Τους φοιτητές του Ιατρικού Τμήματος
- Το Διοικητικό, Ειδικό Τεχνικό-Εργαστηριακό (Ε.Τ.Ε.Π.) προσωπικό του Τμήματος
- Την Τεχνική Υπηρεσία του ΠΚ - Αρχιτέκτονες/Μηχανικούς του ΠΚ
- Τους Δ/ντές των Πανεπιστημιακών Κλινικών του ΠΑ.Γ.Ν.Η.
- Τον Διοικητή του ΠΑ.Γ.Ν.Η.
- Τον Πρόεδρο της ΔΥ.ΠΕ. Κρήτης
- Τους Κοινωνικούς & Πολιτιστικούς Φορείς της Κρήτης

1.1.3 Μεθοδολογία

Η ΟΜ.Ε.Α. αμέσως μετά τη σύστασή της προχώρησε σε συνάντηση ενημέρωσης των Τομέων του Ιατρικού Τμήματος μέσω των Δ/ντών και των Γραμματέων τους. Επίσης, εστάλη ενημερωτική επιστολή σε όλα τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος, διατυπώνοντας τους στόχους, το χρονοδιάγραμμα και τη διαδικασία που έπρεπε να ακολουθηθεί μέχρι την υποβολή της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης. Για την συλλογή συγκεκριμένων ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων ακολουθήθηκε η κάτωθι μεθοδολογία:

1. Η ΟΜ.Ε.Α. διαμόρφωσε και διέθεσε τα ακόλουθα απογραφικά δελτία:
Ατομικό Απογραφικό Δελτίο για μέλη ΔΕΠ (Παράρτημα Α.Ι). Τα παραρτήματα Α.Ι έως Α.Υ, Β.Ι έως Β.Υ, Γ.Ι έως Γ.ΥΙΙ και 3.2.1.α έως 3.2.1.η και 3.3.1.δ θα είναι διαθέσιμα στους κριτές εξωτερικής αξιολόγησης στην Κρήτη. Τα Παραρτήματα 1-Ι και 1-ΙΥ, καθώς και 2-Ι έως 2-ΙΥ που αναφέρονται κατωτέρω επισυνάπτονται στην έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Σύμφωνα με το πρότυπο της Α.ΔΙ.Π., στο δελτίο αυτό κατεχωρήθηκαν

σημαντικά στοιχεία σχετικά με το επιστημονικό έργο του μέλους ΔΕΠ, όπως της χρηματοδότησης των ερευνητικών του προγραμμάτων, της επάρκειας και καταλληλότητας της επιστημονικής υποδομής που χρησιμοποιεί, το τεχνικό/εργαστηριακό προσωπικό που εργάζεται μαζί του κ.α. Επιπλέον η ΟΜ.Ε.Α. ζήτησε συμπληρωματικά από κάθε μέλος να αναφέρει στο Ατομικό Απογραφικό Δελτίο για τα μέλη ΔΕΠ, το σύνολο των επιστημονικών του δημοσιεύσεων, τον συνολικό δείκτη απήχησης (impact factor/IF) των δημοσιεύσεων αυτών, τον συνολικό αριθμό των αναφορών (citations) και τον παράγοντα h (h-factor). Σχετικά με την τελευταία πενταετία, ζητήθηκε ο αριθμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων, ο δείκτης εμβέλειας (IF) για την περίοδο αυτή, καθώς και λεπτομερής κατάλογος δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά με υψηλό δείκτη εμβέλειας IF (>3) (στο *Παράρτημα 1-ΙΙΙ* της ενότητας 12 της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης). Επίσης, η ΟΜ.Ε.Α. ζήτησε να αναφερθεί ο αριθμός των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και μεταδιδακτορικών φοιτητών που ευρίσκονται υπό την εποπτεία του μέλους ΔΕΠ.

2. *Δελτίο Εκτίμησης/Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης Προπτυχιακού ή Μεταπτυχιακού Μαθήματος από τους φοιτητές (Παραρτήματα Α.ΙΙ & Α.ΙΙΙ αντίστοιχα).*
3. *Ατομικό Δελτίο Κλινικού Μαθήματος/Κλινικής Άσκησης (Παράρτημα Α.ΙΥ).* Το δελτίο αυτό διαμορφώθηκε από την ΟΜ.Ε.Α. για να συνάδει με τα πρότυπα απογραφικών δελτίων της Liaison Committee on Medical Education (LCME) και WHO/WFME.Geneva/Copenhagen που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση Ιατρικών Σχολών της Βορείου Αμερικής και της Ευρώπης αντίστοιχα. Περιλαμβάνει 54 ερωτήματα σχετικά με το περιεχόμενο του κλινικού μαθήματος/κλινικής άσκησης, τους στόχους του και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Επίσης τα ερωτήματα αυτά καλύπτουν τις μεθόδους της κλινικής εκπαίδευσης, το πρόγραμμα διδασκαλίας, το διδακτικό προσωπικό που συμμετέχει καθώς και την επάρκεια του διοικητικού, νοσηλευτικού, τεχνικού και λοιπού προσωπικού. Τελικά εκτιμάται η εκπαιδευτική υποδομή των κλινικών μαθημάτων/ασκήσεων, οι υπευθυνότητες των φοιτητών και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της επίδοσής των.
4. *Δελτίο Αξιολόγησης Κλινικού Μαθήματος/Κλινικής Άσκησης από τους Φοιτητές (Παράρτημα Α.Υ).* Το δελτίο αυτό επίσης συνάδει με τα πρότυπα της LCME & WHO και περιλαμβάνει 39 ερωτήματα σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διδασκόντων και ειδικότερα εάν ο διδάσκων ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις ούτως ώστε να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη. Εκτιμάται η επάρκεια των εποπτικών μέσων, η χρησιμότητα των κλινικών επισκέψεων και γενικά της μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται στη συγκεκριμένη κλινική για την ανάπτυξη και βελτίωση των κλινικών δεξιοτήτων των φοιτητών. Επίσης ζητάται η γνώμη των φοιτητών για τον τρόπο που εξετάζονται στην Κλινική Άσκηση καθώς και προτάσεις τους για βελτίωση της όλης διαδικασίας.

Η διανομή των δελτίων εσωτερικά του Τμήματος, έγινε σταδιακά για την σωστή και ομαλή συγκέντρωση δεδομένων. Τα Απογραφικά Δελτία αποτύπωσαν το έργο που έχει επιτελεσθεί στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία (2003-2007), ενώ ως μέτρο σύγκρισης χρησιμοποιήθηκε η επίδοση του Τμήματος από την αρχή της λειτουργίας του μέχρι το τέλος του 2007.

Στις συναντήσεις της ΟΜ.Ε.Α. συμμετείχε διοικητικό και λοιπό προσωπικό του Τμήματος, αρμόδιο για τη διάθεση ή/και καταγραφή πολλών από τα στοιχεία που έπρεπε να

συγκεντρωθούν, ιδίως κατά τη φάση της συλλογής των στοιχείων. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές συναντήσεις με τη Διοίκηση του Τμήματος, τις Πρυτανικές αρχές του ΠΚ, το Γενικό Γραμματέα της ΔΥ.ΠΕ. Κρήτης και το Διοικητή του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου.

Επειδή ο στόχος της ΟΜ.Ε.Α. είναι να συντάξει έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης επί τη βάση ακριβών στοιχείων, η ΟΜ.Ε.Α. διασταύρωσε τα συλλεχθέντα ατομικά στοιχεία χρησιμοποιώντας πηγές από διεθνώς αναγνωρισμένες βάσεις δεδομένων όπως ISI, Scopus, Pub Med κλπ. Τα δεδομένα αυτά συλλέχθηκαν ηλεκτρονικά και μεταφέρθηκαν σε βάση δεδομένων που δημιουργήθηκε αποκλειστικά για την Εσωτερική Αξιολόγηση. Στις περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν αποκλίσεις (κυρίως λόγω προβλημάτων αναγνώρισης του μέλους ΔΕΠ από τις βάσεις δεδομένων), η ΟΜ.Ε.Α. συνεργάστηκε με το μέλος ΔΕΠ για να διευκρινιστεί το ανακείμενο θέμα. Η ΟΜ.Ε.Α. χρησιμοποίησε δεδομένα για τα οποία υπήρχε τεκμηρίωση. Για τον υπολογισμό της συνολικής παραγωγής του Τμήματος σε επιστημονικό έργο, η ΟΜ.Ε.Α. έλαβε υπόψη μόνον μία φορά τις δημοσιεύσεις που είχαν άνω του ενός συγγραφέα από το Τμήμα Ιατρικής του ΠΚ.

Σχετικά με το Διδακτικό, Κλινικό και Ερευνητικό Έργο των μελών ΔΕΠ, η ΟΜ.Ε.Α. ζήτησε από τους Υπεύθυνους των Μαθημάτων, τους Διευθυντές των Πανεπιστημιακών Κλινικών και τους Διευθυντές/Υπεύθυνους Εργαστηρίων (κλινικών και ερευνητικών) να περιγράψουν συνοπτικά το έργο τους επί τη βάση προτύπων που τους χορήγησε.

1.1.4 Πως και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος

Το περιεχόμενο της έκθεσης συζητήθηκε εκτενέστα στο εσωτερικό του Τμήματος. Η ΟΜ.Ε.Α. ζήτησε απ' όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, να παρουσιάσουν τις σκέψεις τους σχετικά με τα θέματα που τίγονται στην έκθεση και ειδικότερα για τους Στόχους και τις Στρατηγικές του Τμήματος, ούτως ώστε η τελική έκθεση αξιολόγησης να συνάδει με το κοινό αίσθημα, δηλαδή την προεξάρχουσα γνώμη των στελεχών του ιδρύματος. Για τα μέλη ΔΕΠ που δεν συνεργάστηκαν στην διαδικασία αξιολόγησης, η ΟΜ.Ε.Α. χρησιμοποίησε στοιχεία από τις διεθνείς βάσεις δεδομένων και από την ιστοσελίδα των.

1.2 Θετικά Στοιχεία και Δυσκολίες

Η έκθεση αυτοαξιολόγησης του Ιατρικού Τμήματος του ΠΚ, παρουσιάζει το Πρόγραμμα Προπτυχιακών, Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών καθώς και το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ. Επίσης, αξιολογεί την επάρκεια του διδακτικού έργου, των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του Τμήματος καθώς και τις σχέσεις του με Κοινωνικούς, Πολιτιστικούς και Παραγωγικούς Φορείς. Η έκθεση παρουσιάζει μία τεκμηριωμένη εκτίμηση του κατά πόσον το Τμήμα έχει πετύχει τις αρχικές του επιδιώξεις ή κατά πόσον χρειάζεται να επαναπροσδιορίσει τους Στόχους του ή να σχεδιάσει νέες Στρατηγικές. Στο πλαίσιο αυτό η ΟΜ.Ε.Α. προβαίνει στην αναγνώριση των δυσκολιών ή προβλημάτων που έχουν συναντηθεί κατά την μέχρι τώρα πορεία του Τμήματος, καθώς και των διαφαινόμενων νέων ευκαιριών και προοπτικών για την μελλοντική Ακαδημαϊκή Ανάπτυξή του. Μεταξύ των δυσκολιών που εμφανίσθηκαν ήταν η απροθυμία συνεργασίας μικρού αριθμού μελών ΔΕΠ καθώς και η πλημμελής συμμετοχή των φοιτητών στη διαδικασία αξιολόγησης.

Επειδή δεν υπήρχε προηγούμενο συνολικής αυτοαξιολόγησης του Τμήματος, η ΟΜ.Ε.Α. έθεσε για πρώτη φορά το πλαίσιο και τους μηχανισμούς της διαδικασίας αυτής. Κατέβαλε άοκνες

προσπάθειες για να συλλέξει από ετερογενείς πηγές όσον το δυνατόν ακριβέστερα στοιχεία σχετικά με όλες τις πτυχές της λειτουργίας του Τμήματος, να καταγράψει και να αναλύσει τα στοιχεία αυτά για να παρουσιάσει μία καλά τεκμηριωμένη αξιολόγηση. Η γραμματέας Ε. Ξενικάκη εργάστηκε ατέλειωτες ώρες και με μεγάλη αφοσίωση για να ευοδωθεί η όλη προσπάθεια και να γραφεί η έκθεση αξιολόγησης. Η Σπανάκη Κλεάνθη, Λέκτορας Νευρολογίας, προσέφερε πολύτιμη βοήθεια για την επιτυχή ολοκλήρωση της Αυτοαξιολόγησης. Παρόλο που η διαδικασία αυτή απεδείχθη ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα, η ΟΜ.Ε.Α. πρεσβεύει ότι το τελικό αποτέλεσμα δικαίωσε την όλη προσπάθεια.

1.3 Προτάσεις για Βελτίωση της Διαδικασίας και Αξιοποίηση της Αξιολόγησης

- Δημιουργία μόνιμου Γραφείου Αυτοαξιολόγησης και Προγραμματισμού που θα επιτρέψει τη συνεχή συλλογή και ανάλυση στοιχείων. Τα δεδομένα αυτά θα αποτελέσουν την βάση για την ανάπτυξη νέων στρατηγικών σχετικά με την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς και για την περαιτέρω προώθηση της έρευνας. Ως δείκτες προόδου θα αποτελέσουν η επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων, η επιστημονική πρόοδος των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ και η συνεχιζόμενη προσέλκυση νέων άριστα εκπαιδευμένων επιστημόνων στο Τμήμα. Επίσης, άλλοι δείκτες προόδου θα είναι οι διεθνείς διακρίσεις μελών ΔΕΠ, η εύρυθμη λειτουργία της εκπαίδευσης, η αναβάθμιση της διοίκησης και των άλλων υπηρεσιών του Τμήματος καθώς και η ανανέωση και εκσυγχρονισμός των υποδομών του.
- Την εσωτερική διάχυση της αυτοαξιολόγησης και των νέων συλλεγομένων στοιχείων στη διοίκηση, τους τομείς και τις υπηρεσίες του Ιατρικού Τμήματος για να συμβάλλει στον σωστό προγραμματισμό και τη λήψη αποφάσεων.
- Την δημιουργία μίας κοινής βάσης δεδομένων (μετά την εξωτερική αξιολόγηση) που θα περιέχει όλα τα δεδομένα όλων των Ιατρικών Τμημάτων της χώρας.